

zřízení požadované jistoty, potvrditi, a byla lhůta pro toto zřízení stanovena podle § 409 odst. 2 c. ř. s. dvěma měsíci, nemohlo však jim býti uloženo splnění této povinnosti pod exekucí. Že v souzeném případě nepřiznává se žalobcům něco jiného, než čeho se žalobou domáhají, správně dovodil již odvolací soud. V rozsudku nebylo třeba již určit, jak za to mají žalovaní, jakým způsobem dlužno zřídití uloženou jim jistotu v částce 20.000 Kč, poněvadž musí jim býti ponecháno na vůli, aby si sami určili, kterým ze způsobů v § 1373 obč. z. chtějí dostáti povinnosti jim uložené.

Pokud žalovaní se dovolali sporných spisů Ck... na důkaz toho, že šlo v souzeném případě o dar, který pro nevděk odvolali, přehlížejí, že z této okolnosti podle svého přednesu nic nevyvozují a že pouhý poukaz na uvedené spisy nestačí, aby soudy vyvozovaly z něho nějakých důsledků, když žalovaní ani sami tak nečiní.

Pokud pak žalovaní poukazují k tomu, že museli živý inventář odprodati, když následkem nepřátelského chování žalobců k nim byli nuceni pozemky dáti do pachtu, sluší vytknouti, že bylo jejich povinností, aby pozemky propachtovali takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení živého inventáře, který patří k podstatě věci.

Ježto tudíž žalobcům přísluší nárok na poskytnutí jistoty v částce 20.000 Kč podle § 520 obč. z., je dovolání opodstatněno, slušelo mu vyhověti a napadený rozsudek změnit tak, jak uvedeno shora v rozsudkovém výroku.

Výrok o náhradě útrat řízení odvolacího a dovolacího opírá se o ustanovení §§ 41 a 50 c. ř. s.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z dne 25. dubna 1930 RV II 350/29. Karel Jelínek.

Změní-li se poměry, za nichž smír byl uzavřen, změni se tím uzavřený smír; závažnými nejsou však jakékoli poměry, ale jen takové, které podmiňují smluvníkovu způsobilost k plnění závazku (§ 1389 obč. zák.).

Z důvodů odvolacího soudu:

Žalobce odůvodňuje žalobní nárok předně tím, že se ku placení zavázal za předpokladu, že žalovaná se bude řádně a poctivě starati o výchovu a výživu jeho dcery Milady a že žalovaná tvrdila, že je těžce nemocna, trpí plicní chorobou a je k práci neschopna. Těmto předpokladům mohl by se přiznati

význam, který jim přikládá žalobce, kdyby strany je byly učinily podmínkou svého ujednání (§ 901 všeob. obč. zák.). Žalobce nic takového netvrdí a doznává, že on se pouze domníval, že žalovaná bude o jeho dítě pečovat a že je chorá. Když tak, nebylo třeba vyslýchat strany o tom, že žalobce z uvedených předpokladů při uzavření smíru vycházel.

Závazek žalobcův zanikl prý také proto, že žalobce musí se teď, ač tomu tak v době uzavření smíru nebylo, starati o svou shora jmenovanou dceru a poněvadž žalovaná nyní žije ve společné domácnosti s jiným mužem, poněvadž tedy poměry, pánovavší při uzavření smíru, se změnily. Ke změně poměrů, nastavší po uzavření smíru, možno přihlížeti, nemohly-li strany pomýšleti na ně při uzavření smíru (§ 1389 všeob. obč. zák.). Žalobce jako otec shora jmenované dcery má povinnost starati se o ní od jejího narození. Nelze tedy říci, že při uzavření smíru nemohl na tuto povinnost myslet. Že se jí nezbavil uzavřením smíru, bylo už řečeno a plyne to i z toho, že smír nebyl uzavřen také se zákonným zástupcem žalobcovy dcery a že nebyl schválen nadopatrovníckým úřadem. Žije-li žalovaná s jiným mužem, je to sice změna, se kterou žalobce při uzavření smíru počítati nemohl. Není to však změna, kterou by se měnil jeho závazek. Je samozřejmé, že každá změna poměrů nemůže mít za následek změnu právních závazků. Změnil-li na příklad smluvní strana politické přesvědčení nebo náboženské vyznání, nelze tvrditi, že se tím modifikuje právní poměr smluvních stran. Totéž platí i v tom případě, změnila-li smluvní strana své mravní smýšlení a chování. Podle všeho nutno za to mít, že možno počítati pouze s poměry, které mají nepochybný vliv na mohoucnost smluvníka k plnění převzatého závazku. Proto nebylo třeba prováděti důkazů o tom, že žalovaná žije s jiným mužem.

Kusost řízení není tedy prokázána. Je-li snad nesprávné zjištění první stolice, že není prokázáno, že žalovaná žije s jiným mužem, je to nerozhodné.

Když tak, nepochybila první stolice, neshledala-li žalobní nárok oprávněným a žalobu zamítla, čímž je též řečeno, že opačný názor je mylný.

Proto bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Nejvyšší soud podanému dovolání nevyhověl.

Důvody: Žalobce opřel dovolání o dovolací důvody § 503, 1, 2 a 4 c. ř. s., ale neprávem.

Žalobce domáhá se, aby byl prohlášen za bezúčinný smír, který uzavřely strany u krajského soudu v dne 20. června 1927 Ck... ve sporu o rozlukou, ještě před rozlukou manželství

a podle něhož se zavázal žalobce platiti žalované na její výživu částku 200 Kč měsíčně, počínaje prvním červencem 1927. Žalobce, který v dovolání výslovně zdůrazňuje, že smír, o nějž jde, byl nepodmíněný, uvádí, že smír pozbyl účinnosti:

a) především z důvodu, že se nesplnil předpoklad, za něhož jej žalobce ujednal, neboť žalobce, když jej uzavíral, počítal s tím, že žalovaná se bude starati o výživu a výchovu jejich dcery Milady, čemuž tak není, neboť dcera opustila domácnost žalované a uchýlila se k němu, nemohouc u ní zůstat pro její nemravný život;

b) dále z důvodu, že žalovaná není nemocná a ku práci neschopná, ač žalobci bylo při uzavření smíru rozhodným, že žalovaná je podle svého tvrzení nemocná a ku práci neschopná;

c) a konečně proto, že žalovaná žije s jinými muži v konkubinátě.

Leč žádný z těchto důvodů není s to, aby přivodil výsledek sporu, jehož se žalobce žalobou domáhá, neboť není tu ani předpokladu § 1389 obč. zák., jak tvrdí žalobce.

Neboť nebyl-li zmíněný smír uzavřen pod žádnou podmínkou, jak tvrdí sám žalobce, nelze, jak to vystihl správně odvolací soud, k důvodu uvedenému shora ad a) přihlížeti jinak, než jako k pohnutce, která podle § 901 obč. zák. nemá nižádného účinku v příčině platnosti ujednaného závazku. Pokud pak žalobce namítá, že jest se mu starati o dceru, nemá to významu pro posouzení věci, neboť nejde tu také, jak zase odvolací soud správně uvádí, o nic takového, na co strany nemohly pomýšleti při uzavření smíru, uváží-li se, že smír byl, jak již řečeno, uzavřen nepodmínečně a že částka, k jejímuž placení se žalobce zavázal, byla určena jen pro výživné žalované, nikoli také dcery. Otázka výživy dcery zůstala proto smírem tím nedotčenou a stíhala, což musil žalobce věděti, podle § 141 obč. zák. především jej jako otce.

Důvodem ad b) také nemůže býti zvrácena účinnost uzavřeného smíru, tvrdí-li žalovaná i nyní, že je nemocna, trpíc chronickým, specifickým katharem obou plicních hrotů při celkové chudokrevnosti a tělesné slabosti a že pracuje proto jen velmi zřídka. Neboť tak je dán i předpoklad tvrzený žalobcem, který sám udává, že pohnutkou bylo mu pouhé tvrzení žalované o její nemoci a neschopnosti k práci, aniž trval na tom, že to musí býti také podmínkou objektivně prokázanou. Šlo tu ve skutečnosti zase jen o pohnutku podle § 901 obč. zák., nemající významu pro platnost závazku.

Co se konečně týká důvodu ad c), vypořádal se s ním

zcela případně odvolací soud a stačí dovolatele odkázat na jeho důvody, které nebyly vyvráceny vývody dovolání.

Odvolací soud posoudil tudíž věc správně s hlediska právního. Důsledkem toho neobstojí ani výtky neúplnosti řízení (§ 503, č. 2 c. ř. s.), nehledě k tomu, že dovolání ani zvlášť neuvádí, které ze jím nabídnuté důkazy nebyly provedeny.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. června 1930 RV II 533/29. Karel Jelínek.

Výše nákladů, jež jsou rodiče povinni učiniti na výchovu, výživu a zaopatření dětí, řídí se jejich majetkovou mohoucností. Nárok každého jednotlivého dítěte jest obmezen stejným nárokem jeho sourozenců. Nelze spatřovati nic nemravného v tom, že si otec dal slíbiti od zletilého syna náhradu, oč na jeho budoucí zaopatření více vynakládá, než jeho majetek a nutnost zaopatřiti i ostatní děti dovolují.

Žaloba otcova proti synu (lékaři) o náhradu peněz synu poskytovaných na studie byla v první i druhé instanci zamítnuta.

Z důvodů první instance: Žalovaný nepopírá, že podepsal dne 21. června 1923 dlužní úpis, jímž stvrzuje, že dluhuje otci (žalobci) 18.000 Kč, kteréž obdržel na studie a že zavázal se je zaplatiti do konce r. 1928.

Žalovaný namítá však, že jde o náklad vynaložený otcem na jeho studie, nikoliv zápůjčky, že žalobce nemůže náklad ten podle § 154 obč. zák. žádati zpět, jelikož podle § 139 obč. zák. jest povinností otce starati se o děti.

Dlužní úpis z 21. června 1923 má větu: »jež obdržel na studie«; svědkyně M. J. tvrdí, že žalobce častěji půjčoval žalovanému na jeho studie. Svědkyně A. F. uvádí, že žalovaný prohlásil několikrát, že nemůže žádati, aby dali ho studovati na universitu, že žádal na žalobci, by mu peníze ke studiu potřebné půjčil a že žalobce mu půjčoval peníze za účelem studií na lékařské fakultě v Praze.

Žalobce dále předložil dopis žalovaného, v němž tento vypočetl, že dostal na studie od rodičů celkem 18.000 Kč, na tolik zní onen dluhopis shora zmíněný. Z okolností těchto jde na jevo, že nejde tu o půjčky, ve vlastním slova smyslu, nýbrž, že jde tu o náklad činěný rodiči žalovaného na studie počínajíc gymnasiem (před válkou každý den 20 hal.), který žalovaný vypočítává; žalobce žádá tento náklad zpět, ale zákon toho nedovolojuje: § 154 obč. z. (námitky žalovaného v tom směru jsou oprávně-